

Vergaderjaar 2022–2023

29 237

Afrika-beleid

Nr. 179

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 april 2023

Het kabinet heeft de zorgelijke ontwikkelingen in Soedan de afgelopen dagen nauwlettend gevolgd. Met deze brief geef ik de Kamer een kort overzicht van de huidige situatie in Soedan, waaronder voor de aanwezige Nederlanders, en informeer ik u over de inspanningen van het kabinet.

Ten overvloede merkt het kabinet op dat de ontwikkelingen in Soedan elkaar in hoog tempo opvolgen. Hoewel het kabinet hecht aan zowel zorgvuldige als actuele informatievoorziening aan de Kamer kunnen deze brief en toekomstige relevante ontwikkelingen elkaar kruisen.

De huidige situatie in Soedan

Sinds zaterdagochtend 15 april jl. wordt er hevig gevochten in en rondom de Soedanese hoofdstad Khartoem tussen het Soedanese leger (SAF) onder aanvoering van generaal Burhan en de paramilitaire organisatie Rapid Support Forces (RSF) onder aanvoering van generaal Mohamed Hamdan Dagalo, beter bekend als Hemedti. Zij strijden over machtsverdeling bij de hervorming van het leger en de integratie van de verschillende milities daarin. Deze machtsstrijd is nu ontaard in een gewelddadig binnenlands conflict. Het geweld heeft zich inmiddels verspreid naar grote delen van het land. Volgens de VN zijn er tot nu toe zeker 270 doden gevallen en meer dan 2600 personen gewond geraakt.

Ondanks brede internationale veroordeling van het geweld zijn de strijdende partijen nog niet bereid de wapens neer te leggen. Het op dinsdag 18 april afgekondigde staakt-het-vuren heeft geen stand gehouden. Wel is voor woensdag 19 april opnieuw een staakt-het-vuren aangekondigd, maar ook dit houdt vooralsnog geen stand. Verschillende bemiddelingspogingen, van o.a. de Verenigde Staten, de VN en de Afrikaanse Unie, hebben tot dusver weinig bereikt.

Het internationale vliegveld in Khartoem is gesloten. Hierdoor is het op dit moment niet mogelijk om het land via het luchtruim in of uit te reizen.

Verschillende TV zenders zijn afgesloten. Energie voorzieningen zijn onzeker. Vooralsnog blijft de internetverbinding stabiel. Water- en voedselvoorraden zijn een toenemend punt van zorg en er is een ernstig tekort aan medische voorzieningen.

Inzet van het kabinet en internationale partners

Nederland werkt nauw samen in EU-verband, met name met Duitsland en Frankrijk, en daarnaast met de VS en het VK. Gezamenlijk pleiten wij voor: 1) een staakt-het-vuren, 2) het toelaten van humanitaire hulp en 3) het beschermen van burgers. De Veiligheidsraad van de VN kwam afgelopen dagen een aantal keer bijeen. Zij hebben het geweld veroordeeld en meermaals opgeroepen tot een staakt-het-vuren. Ook wordt er contact gezocht met mogelijke bemiddelende partijen in de regio.

Situatie van Nederlanders in Soedan

Naar aanleiding van de ontwikkelingen in Soedan is het reisadvies op 15 april aangepast van oranje/rood naar rood. Dat betekent dat alle reizen worden ontraden. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken verzoekt Nederlanders in Soedan om zich te registreren bij de BZ informatie-service. Registratie bij de BZ informatieservice is echter niet verplicht. Het is daarom niet de verwachting dat dit een compleet beeld geeft van het aantal Nederlanders dat zich op dit moment nog in Soedan bevindt. Het ministerie heeft alle Nederlanders die in het BZ informatiesysteem geregistreerd staan gebeld, om te vragen hoe het met hen gaat en een zo goed mogelijk beeld te krijgen van wie er in het land is. Het ministerie heeft actief contact met ongeveer 80 Nederlanders, maar we gaan ervan uit dat er zich meer Nederlanders in Soedan/Khartoum bevinden.

Via de BZ informatieservice en het reisadvies houdt het ministerie de Nederlanders in Soedan op de hoogte van de ontwikkelingen. Ook deelt het ministerie op de site nederlandwereldwijd.nl informatie over de situatie in Soedan via zowel antwoorden op veelgestelde vragen als een liveblog. Deze informatie wordt continu aangevuld op basis van de inkomende vragen bij het contactcentrum en tevens gedeeld op sociale media. Nederlanders in Soedan kunnen 24 uur per dag, 7 dagen in de week terecht bij het contactcentrum van Nederland Wereldwijd. Slachtofferhulp kan Nederlanders in acute psychische nood telefonisch bijstaan.

De Nederlandse ambassade in Soedan is vooralsnog gesloten. Het is op dit moment niet mogelijk het land op een veilige manier te verlaten. Het advies aan Nederlanders in Soedan is om, indien dat veilig kan, binnen te blijven en niet de straat op te gaan. Ook is het advies uit de buurt van ramen en balkons te blijven en de verblijfplaats goed af te sluiten. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken organiseerde op 19 april een online bijeenkomst waar Nederlanders in Soedan vragen konden stellen.

Nederland houdt de ontwikkelingen voortdurend en nauwlettend in de gaten. We plannen en bereiden ons actief voor op alle scenario's en werken deze uit. Daarbij staat Nederland in nauw contact met de EU en onze internationale partners over de mogelijkheden om elkaar waar mogelijk te ondersteunen.

Ook informeer ik u, mede namens de Minister van Defensie, dat het kabinet heeft besloten de Nederlandse presentie in de regio te verhogen. Dit stelt ons in staat om, indien noodzakelijk, flexibel en snel op te treden. Defensie zet in dit kader C-130 transportcapaciteit met een eenheid mariniers en medische eenheid gereed in Jordanië. Voor het transport vanuit Nederland maakt Defensie tevens gebruik van de internationale

Multi Role Tanker Transportvliegtuigpool (MRTT). Daarnaast zullen defensieliaisons ten behoeve van internationale coördinatie naar Djibouti afreizen. Evacuatie is op dit moment niet mogelijk vanwege de veiligheidssituatie.

Ten slotte

Het kabinet maakt zich grote zorgen om de ontwikkelingen in Soedan, zowel om Nederlanders aldaar, als de Soedanese bevolking. Nederland zal met partners blijven optrekken om te werken aan een staakt-het-vuren en blijft zich inzetten voor de veiligheid van Nederlanders alsook de bevolking in Soedan.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
W.B. Hoekstra